

Besmettingsgraad

106 doden en 4000 besmettingen met het Wuhan-virus, is er reden tot paniek?

Vergelijkingen met andere epidemieën gaan nooit een-op-een op. Maar wat wél zeker is: 'Paniek is zo gezaaid, maar lastig gesust'.

Joep Engels 28 januari 2020, 3:25

Officieel zijn nu 106 mensen aan het Wuhan-virus overleden en zijn er vierduizend mee besmet. Daarnaast zijn er nog zo'n zesduizend verdachte gevallen van mogelijke besmetting en verkeren 461 patiënten in kritische toestand. Buitenlandse deskundigen vermoeden dat het om meer gevallen gaat. Zo schatten Britse wetenschappers op basis van epidemiologische modellen het aantal besmettingen op 11.000.

Hoe groot is de kans dat het Wuhan-virus een wereldwijde epidemie veroorzaakt?

De belangrijkste factor voor dat risico is de zogeheten besmettingsgraad: hoeveel personen infecteert één patiënt? Is het er meer dan één, dan breidt de epidemie zich uit en zal ze pas doven als velen de ziekte hebben gehad en immuun zijn geworden of wanneer patiënten worden geïsoleerd. Een mazelenpatiënt infecteert gemiddeld twintig anderen, terwijl iemand met het Wuhan-virus naar schatting 1,4 à 2,5 nieuwe slachtoffers maakt.

Beeld Brechtje Rood

“Maar ik heb ook schattingen gezien van drie à vijf”, zegt Eric Snijder, hoogleraar moleculaire virologie van het Leids UMC. “De onzekerheden zijn groot. We weten niet exact hoe het virus zich verspreidt. Over grote afstanden, zoals de griep, of alleen via direct contact. Bovendien kan het twee weken duren voor de ziekte zich openbaart. Dat betekent dat het effect van maatregelen die China nu neemt, pas over twee weken blijkt. Maar als het huidige tempo doorzet – in een paar dagen van duizend naar drieduizend infecties – kan het heel hard gaan.”

In 2003 waarde een ander coronavirus rond, Sars. Ook die epidemie begon in China. Valt daar iets uit te leren?

De overeenkomsten zijn groot. Het Sars-virus (severe acute respiratory syndrome) sprong in 2002 op een Chinese markt, in Guangdong, over van dier op mens. Later bleek een civetkat, een Chinese delicatessen, de bron. Volgens officiële cijfers maakte het virus ruim achtduizend mensen ernstig ziek, van wie er 774 overleden. De meeste doden (650) vielen in China en Hong Kong. Maar de wereld schrok vooral toen een Amerikaan die vanuit China op weg was naar Singapore in Hanoi met longproblemen uit het vliegtuig werd gehaald en daar overleed. Een virus bleek zich in de moderne tijd heel snel te kunnen verspreiden.

Sars was vermoedelijk ongeveer even besmettelijk: per patiënt twee à vier nieuwe infecties. Het sterfterisico van 10 procent wordt voorlopig door het Wuhan-virus niet gehaald. Maar ook dat weten we niet zeker, zegt Snijder. “Misschien waren er wel veel meer Sars-gevallen. Dat zou betekenen dat het sterfterisico lager was. De les van een epidemie is vaak dat er zo veel verschillen met de vorige waren dat een een-op-een-vergelijking niet opgaat.”

Hoe is een besmetting te herkennen en wat helpt ertegen?

De eerste symptomen lijken op de griep: koorts, hoesten, kortademig. Dat kan overgaan in benauwdheid en longontsteking. Een kwart van de patiënten moet worden opgenomen.

Beeld

AFP

Er zijn geen medicijnen of vaccins tegen dit virus. Wel is na de Sars-uitbraak een consortium in het leven geroepen. Dit Cepi (Coalition for Epidemic Preparedness Innovations) heeft ten doel zo snel mogelijk vaccins tegen dit soort virussen te ontwikkelen.

Mondkapjes bieden nauwelijks bescherming. Daarvoor zouden ze op maat moeten worden gemaakt, nauw moeten aansluiten en filters bevatten. Wel voorkomt een besmet persoon met een mondkapje enigszins dat hij of zij anderen aansteekt. Daarbij is het wel een probleem dat iemand anderen al tijdens de incubatietijd kan besmetten, dus voordat de ziekte zich heeft geopenbaard.

In China probeert men de epidemie in te dammen door steden af te sluiten en het verkeer stil te leggen. Het is de vraag hoeveel dat helpt. Snijder: “We weten niet hoeveel het virus zich al heeft verspreid. Het binnenlandse vliegverkeer is sinds Sars vertienvoudigd.”

Is er reden tot paniek?

In Nederland wordt scherp toegezien op eventuele infecties. Een besmet persoon wordt geïsoleerd en diens familie in de gaten gehouden. Snijder: “Verder zou ik zeggen: blijf rustig. Paniek is zo gezaaid, maar lastig gesust.”

Dozen vol mondkapjes

Erg zinvol zijn ze niet. Maar in de apotheken op locaties waar veel reizigers komen, zoals op Schiphol of station Utrecht Centraal, zijn mondkapjes momenteel niet aan te slepen. “Er is een run op alle soorten en maten”, zegt een woordvoester van de groothandel Alliance Healthcare. Vooral Aziaten, maar ook Nederlanders tonen interesse en willen soms dozen aan voorraden inslaan.

Bij de kleinere zelfstandige apothekers, verspreid door het land, lijkt de vraag naar mondkapjes mee te vallen. Apothekers kopen iets meer in dan anders, maar vooral omdat sommigen soms maanden geen mondkapjes bestellen, ziet een woordvoester van groothandel Mosadex. De Nederlandse mondkapjesfabrikant Matuhan zegt uit Nederland niet veel extra bestellingen te ontvangen. Wel kocht onder meer een Chinees bedrijf afgelopen week duizenden mondkapjes in.

Wuhan-virus

- Het Wuhan-virus is vanaf nu een A-ziekte: wie iets vermoedt, moet alarm slaan
- De lange muur is dicht, steden gaan op slot, maar of het Wuhan-virus hiermee wordt gestopt, is nog maar de vraag
- Wuhan-virus waart nu rond in dertien landen